

Bruselj, 25. marec 2019
(OR. en)

7672/1/19
REV 1

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Svet
Št. dok. Kom.:	15011/18
Zadeva:	Čist planet za vse: Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtrarno gospodarstvo – kmetijski vidiki – izmenjava mnenj

1. Komisija je 28. novembra 2018 sprejela sporočilo „Čist planet za vse: evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtrarno gospodarstvo“.
2. Sporočilo je bilo Svetu predstavljeno 19. decembra 2018 (energija) in 20. decembra 2018 (okolje). Orientacijske razprave v Svetu so potekale 18. februarja 2019 (konkurenčnost), 4. marca 2019 (energija) in 5. marca 2019 (okolje). Evropski svet je o podnebnih spremembah razpravljal 21. in 22. marca 2019¹.

¹ Dok. 1/19.

3. V Delovni skupini za okolje od januarja 2019 potekajo razprave o sporočilu in priloženi poglobljeni analizi. Delegati Delovne skupine za horizontalna kmetijska vprašanja (reforma SKP) so bili povabljeni, da se udeležijo seje Delovne skupine za okolje 5. februarja 2019, na kateri je Komisija predstavila vidike sporočila, povezane s kmetijstvom, in poglobljeno analizo.
 4. Predsedstvo želi, da vse zadevne sestave Sveta razpravljajo o tem, kako bi s svojimi posameznimi področji politike prispevale k skupni viziji.
 5. Predsedstvo je za usmerjanje izmenjave mnenj ministrov na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo 15. aprila 2019 pripravilo informativni dokument in vprašanje iz priloge k temu dopisu.
-

**Čist planet za vse: strateška dolgoročna vizija za podnebno nevtrarno gospodarstvo –
kmetijski vidiki**

Dokument predsedstva in vprašanje za ministre

1. Kmetijstvo ima lahko pomembno vlogo v procesu prehoda EU na nevtrarno gospodarstvo z vidika emisij toplogrednih plinov. Komisija v sporočilu priznava bistveno vlogo kmetijstva, saj se mu pripisuje približno 10 % emisij toplogrednih plinov v EU. Obenem je kmetijstvo skupaj z gozdarstvom ponor ogljika. Evropski svet je na zasedanju oktobra 2014 sklenil, da bi bilo treba potrditi različne cilje kmetijskega sektorja in sektorja rabe zemljišč, katerih potencial za blažitev posledic podnebnih sprememb je nižji, pa tudi potrebo po zagotovitvi skladnosti ciljev EU na področju prehranske varnosti in podnebnih sprememb. Sedanja skupna kmetijska politika (SKP) že prispeva k podnebnim ciljem, predlogi o prihodnji skupni kmetijski politiki pa so v zvezi s tem še bolj ambiciozni. Za prehod na podnebno nevtrarno gospodarstvo je potrebna sprememba kmetijskega sektorja, s katero bo EU lahko zagotavljala prehransko varnost, obenem pa prispevala k doseganju podnebnih ciljev.
2. EU ima že od nekdaj vodilno vlogo pri odpravljanju temeljnih vzrokov podnebnih sprememb in si prizadeva za usklajen odziv na svetovni ravni v okviru Pariškega sporazuma. Zato je Evropski svet junija 2017 znova odločno potrdil, da so EU in njene države članice zavezane uresničevanju ciljev Pariškega sporazuma, in 22. marca 2018 pozval Evropsko komisijo, naj do konca prvega četrtletja 2019 predstavi predlog strategije za dolgoročno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v EU skladno s Pariškim sporazumom ter pri tem upošteva nacionalne načrte.

3. Komisija je 28. novembra 2018 sprejela sporočilo „Čist planet za vse: Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtrarno gospodarstvo“². V sporočilu je predstavljena vizija glede dolgoročnega prispevka EU k doseganju ciljev Pariškega sporazuma. Namen sporočila je omogočiti široko razpravo o tem, kako naj se Evropa pripravi za obdobje do leta 2050, v kateri bodo sodelovali evropski nosilci odločanja in državljani.

Na podlagi tega bi morala biti EU zmožna do leta 2020 sprejeti dolgoročno strategijo in jo predložiti Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), kakor je določeno v Pariškem sporazumu.

4. V sporočilu so izpostavljene potrebne spremembe v vseh sektorjih gospodarstva, vključno s kmetijstvom, da bi izvedli prehod na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij toplogrednih plinov. Po navedbah iz dokumenta mora biti prehod socialno pravičen za državljane in regije, povečati konkurenčnost ter zagotoviti trajnostno rast in delovna mesta.
5. V sporočilu je opredeljenih osem scenarijev za EU, s katerimi bi do leta 2050 (v primerjavi z letom 1990) dosegli zmanjšanja emisij toplogrednih plinov od –80 % do ničelne stopnje neto emisij toplogrednih plinov. Poudarjeno je, da sta kmetijski in gozdarski sektor edinstvena, saj lahko iz ozračja tudi odstranjujeta CO₂. Tovrstno letno odstranjevanje je danes precejšnje in v EU zagotavlja neto ponor v višini približno 300 milijonov ton CO₂. Vendar to ni dovolj, da bi se preostale emisije nadomestile brez dodatnih ukrepov, ki krepijo pomen naših zemljišč. Zato je treba preučiti dodatne ukrepe v zvezi s tem, kako trajnostno pridobivati biomaso ob krepitvi našega naravnega ponora ali v kombinaciji z zajemanjem in shranjevanjem ogljikovega dioksida, ki lahko oba vodita do povečanja negativnih emisij. V sporočilu je navedeno, da bo treba za doseg ničelne stopnje neto emisij toplogrednih plinov čim bolj povečati potencial tehnoloških možnosti in možnosti krožnega gospodarstva ter obsežne uporabe naravnih kopenskih ponorov ogljika, vključno s kmetijskim in gozdarskim sektorjem.

² Dok. 15011/18.

6. Da bi zagotovili prehod na gospodarstvo z ničelno stopnjo neto emisij toplogrednih plinov, je v sporočilu opisanih sedem gradnikov, od katerih je eden bolj izrecno povezan s kmetijstvom kot drugi: izkoriščanje vseh prednosti biogospodarstva in ustvarjanje bistvenih ponorov ogljika. V zvezi s tem gradnikom je izpostavljeno, da bosta morala kmetijstvo in gozdarstvo EU ob naraščanju prebivalstva zagotoviti dovolj hrane, krme in vlaken. Emisije toplogrednih plinov, ki niso CO₂, iz kmetijske proizvodnje je mogoče zmanjšati z učinkovitimi in trajnostnimi proizvodnimi metodami. Temelj preciznega kmetovanja so digitalizacija in pametne tehnologije. Inovacije imajo vse pomembnejšo vlogo in prispevajo k povečanju produktivnosti. Zaloge ogljika v kmetijskih zemljiščih se lahko povečajo, na primer s kmetovanjem brez obdelave tal in uporabo pokrovnih poljščin. Ohranjanje in nadaljnje povečevanje naravnega ponora gozdov, prsti in kmetijskih zemljišč je ključnega pomena.

Drugi gradnik, torej konkurenčna industrija EU in krožno gospodarstvo kot ključna dejavnika pri zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, se nanaša na gospodarno rabo surovin in biomase.

7. V dolgoročni viziji Komisije je predlagana vzpostavitev okvira omogočanja za spodbujanje dolgoročnega prehoda. Nekateri elementi tega okvira so raziskave, inovacije in naložbe. Kar zadeva ekonomske in socialne posledice, je poudarjeno, da bodo morala podeželska območja obdržati dovolj usposobljeno delovno silo, ki bo lahko kos vedno večjemu in spreminjajočemu se povpraševanju v kmetijskem in gozdarskem sektorju, čeprav se soočajo z upadom podeželskega prebivalstva.
8. Vizija Komisije določa več osrednjih prednostnih nalog, ki bi morale usmerjati prehod v podnebno nevtralno Evropo. Ena izmed njih je spodbuditi trajnostno biogospodarstvo, razvejati kmetijstvo, živinorejo, akvakulturo in gozdarsko proizvodnjo, nadalje povečati produktivnost in se hkrati prilagoditi podnebnim spremembam, ohraniti in obnoviti ekosisteme, zagotoviti trajnostno uporabo in upravljanje naravnih površin ter vodnih in morskih virov;

9. V sporočilu so vsi evropski in nacionalni politični akterji, pa tudi deležniki iz zasebnega sektorja ter evropski državljani, pozvani, naj aktivno sodelujejo v razpravi ter pri določanju ukrepov za vzpostavitev konkurenčnega in nizkoogljičnega gospodarstva, pri tem pa obravnavajo tako izzive kot tudi priložnosti.
10. Za večplastno in interdisciplinarno vizijo iz sporočila je potrebno usklajeno delovanje na številnih področjih, med katerimi so najbolj pomembna kmetijstvo ter energija in promet.
11. Komisija v sporočilu poziva vse ustrezne sestave Sveta, naj obširno razpravljajo o prispevku svojih zadevnih področij politike k celotni dolgoročni viziji za prehod EU na konkurenčno in podnebno nevtravno gospodarstvo. V tem okviru naj ministrice in ministri za kmetijstvo razpravljajo o ključnih elementih sporočila, povezanih s kmetijstvom.
12. Izmenjava mnenj na seji Sveta (kmetijstvo in ribištvo) naj bi usmerjala ukrepe za ključne strateške smernice in preučila vizijo držav članic v obdobju do leta 2050 na podlagi dogovorjenih ciljev za leto 2030.

Vprašanje

Ali menite, da je v sporočilu Komisije „Čist planet za vse“ zastavljena prava smer za dolgoročni prispevek EU k uresničitvi ciljev Pariškega sporazuma, kar zadeva kmetijski in gozdarski sektor? V zvezi s tem, katera so po vašem mnenju najbolj nujna področja ukrepanja na ravni Unije na področju kmetijske politike?
